

Prima instanță: Jud. Buiucani
Jud. I.Morozan
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău:
A.Panov, I.Muruianu, A.Minciuna

Î N C H E I E R E

12 mai 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului judecător:

Valeriu Doagă

Judecătorii:

Iurie Bejenaru, Nicolae Craiu

examinînd admisibilitatea recursului declarat de către Banca Comercială „Victoriabank” Societate pe Acțiuni în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Banca de Finanțe și Comerț” către Banca Comercială „Victoriabank” Societatea pe Acțiuni și Societatea pe Acțiuni „Burlacu-Vin” privind declararea nulității contractului de cesiune a creanței, transmiterea în posesiune a bunului gajat în scopul realizării acestuia și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 09 noiembrie 2016, prin care s-a respins cererile de apel declarate de Banca Comercială „Victoriabank” Societate pe Acțiuni și Banca Comercială „Banca de Finanțe și Comerț” Societate pe Acțiuni, s-a casat hotărîrea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 10 martie 2016,

C O N S T A T Ă :

La 25 noiembrie 2014, BC „Banca de Finanțe și Comerț” SA a depus cerere de chemare în judecată către BC „Victoriabank” SA și „Burlacu-Vin” SA privind declararea nulității contractului de cesiune a creanței, transmiterea în posesiune a bunului gajat în scopul realizării acestuia și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că, la 11 martie 2008 a încheiat cu SA „Burlacu-Vin” contractul de credit nr. L-51/08 în baza căruia a eliberat un credit în sumă de 5700000 lei.

A menționat că, în scopul garantării restituirii creditului, plății dobânzilor, penalităților ș.a., la 12 martie 2008, a fost încheiat contractul de gaj nr. L-51/08-8, în baza căruia SA „Burlacu-Vin” a gajat în folosul SA „Banca de Finanțe și Comerț” dreptul său de creanță față de SA „Aroma” în sumă de 6000000 lei.

A invocat că, încalcînd prevederile contractului de gaj nr. L-51/08-8 din 12 martie 2008, și contrar prevederilor legale în vigoare, SA „Burlacu-Vin” a cesionat bunul gajat către BC „Victoriabank” SA prin încheierea contractului de cesiune a creanței din 30 mai 2014.

Reclamanta a indicat că în conformitate cu pct. 5.4 din Contractul de gaj nr. L-51/08-8 din 12.03.2008, „debitorul gajist se obligă să nu efectueze fără acordul scris

al creditorului gajist oricare acte de dispoziție cu bunurile gajate, inclusiv să nu le gajeze, sau să le transmită cu titlu oneros sau gratuit altor persoane juridice și/sau fizice... " .

Reclamanta a mai menționat că până la înaintarea acțiunii în instanța de judecată, SA „Burlacu-Vin” nu respecta graficul de rambursare și a înregistrat în repetate rânduri datorii restante la tranșele creditului și plățile aferente iar somațiile au fost lăsate fără rezultat.

A mai indicat reclamanta că, în scopul soluționării extrajudiciare a litigiului, reclamantul a solicitat transmiterea benevolă de către pîrîți a bunului gajat, în scopul realizării acestuia, în condițiile legii și achitării datoriei față de reclamant, însă pîrîții au refuzat transmiterea benevolă a gajului. Astfel, măsurile prealabile exercitării dreptului de gaj au fost efectuate.

A solicitat declararea nulității contractului de cesiune a creanței din 30 mai 2014 încheiat între SA „Burlacu-Vin” și BC „Victoriabank” SA, transmiterea în posesiunea SA „Banca de Finanțe și Comerț” a bunului gajat, în scopul realizării acestuia, în condițiile legii și achitării datoriei față de reclamant și anume, dreptul de creanță față de „Aroma” SA în sumă de 6 000 000 lei, încasarea de la pîrîți, în folosul reclamantului, a cheltuielilor de judecată în sumă de 30 159,00 lei, dintre care taxa de stat în sumă de 30 000,00 lei și taxa pentru înregistrarea Preavizului în Registrul gajului bunurilor imobile în sumă de 159,00 lei.

Prin urmare, BC „Banca de Finanțe și Comerț” SA pe parcursul examinării cauzei în instanța de fond, reclamantul și-a concretizat pretențiile, solicitând declararea nulității contractului de cesiune a creanței din 30.05.2014 încheiat între SA „Burlacu-Vin” și BC „Victoriabank” SA, transmiterea în posesiunea SA „Banca de Finanțe și Comerț” a bunului gajat, în scopul realizării acestuia, în condițiile legii și achitării datoriei față de reclamant și anume, dreptul de creanță față de „Aroma” SA în sumă de 6 000 000 lei, încasarea de la pîrîți, în folosul reclamantului, a cheltuielilor de judecată în sumă de 51 559,00 lei, dintre care taxa de stat în sumă de 50 000,00 lei, taxa pentru înregistrarea Preavizului în Registrul gajului bunurilor imobile în sumă de 159,00 lei și cheltuielile suportate pentru traducerea contractului de credit Nr. L-51/08 din 11.03.2008 în sumă de 1400,00 lei (f.d.191).

Reclamanta a menționat că își întemeiază cerințele pe norma legală evidențiată la art.52 alin.(3) din Legea cu privire la gaj nr. 449- XV din 30 iulie 2001 și art. art.447, 484, 556 Cod Civil.

Prin hotărârea Judecătoriai Buiucani, mun. Chișinău din 10 martie 2016 s-a admis parțial acțiunea înaintată de „Banca de Finanțe și Comerț” SA către BC „Victoriabank” SA și „Burlacu-Vin” SA privind declararea nulității contractului de cesiune a creanței, transmiterea în posesiune a bunului gajat în scopul realizării acestuia și încasarea cheltuielilor de judecată.

S-a declarat nul contractul de cesiune a creanței din 30 mai 2014 încheiat între SA „Burlacu-Vin” și BC „Victoriabank” S.A., în partea transmiterii dreptului de creanță în sumă de 6000000 lei care a fost gajat de către SA „Burlacu-Vin” la SA „Banca de Finanțe și Comerț”.

S-a încasat în mod solidar de la BC „Victoriabank” SA și de la SA „Burlacu-Vin” în folosul SA „Banca de Finanțe și Comerț”, suma de 25000 lei pentru compensarea cheltuielilor de judecată și anume a taxei de stat.

S-a respins solicitarea reclamantului SA „Banca de Finanțe și Comerț” privind transmiterea în posesiunea SA „Banca de Finanțe și Comerț” a bunului gajat, în scopul realizării lui, în condițiile legii și achitării datoriilor față de reclamant și anume: dreptul de creanță față de SA „Aroma” în sumă de 6000000 lei și a cheltuielilor pentru traducerea contractului de credit nr. L-51/08 din 11 martie 2008 în sumă de 1400 lei, și a cheltuielilor pentru înregistrarea preavizului în registrul gajului bunurilor mobile în sumă de 159 lei (f.d.209 - 215 vol.I).

La 15 martie 2016 BC „Victoriabank” SA a înaintat cerere de apel, solicitând casarea hotărârii Judecătoriai Buiucani, mun. Chișinău din 10 martie 2016, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă integral (f.d 202; 244-245vol.I).

La 08 aprilie 2016 SA „Banca de Finanțe și Comerț” a înaintat cerere de apel, solicitând casarea hotărârii Judecătoriai Buiucani, mun. Chișinău din 10 martie 2016, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral (f.d 219-22 vol.I).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 09 noiembrie 2016 s-au respins cererile de apel înaintate de Banca Comercială „Victoriabank” Societate pe Acțiuni și Banca Comercială „Banca de Finanțe și Comerț” Societate pe Acțiuni, s-a menținut hotărârea Judecătoriai Buiucani, mun. Chișinău din 10 martie 2016 (f.d. 54; 55-59 vol.II).

În motivarea soluției s-a reținut că, la încheierea contractului de cesiune a creanței din 30 mai 2014, între SA „Burlacu-Vin” și BC „Victoriabank” SA, de către SA „Burlacu-Vin” au fost încălcate prevederile contractului de gaj nr. L-51/08-8, cât și prevederile art. 52 alin.(3) din Legea cu privire la gaj nr.449 - XV din 30 iulie 2001 și art. 477 alin. (3) Cod Civil.

În speță, debitorul gajist nu este în drept să înstrăineze bunul gajat, atîta timp cît contractul este în vigoare. Pentru ca înstrăinarea să fie legală, debitorul trebuie să dispună de o autorizație a creditorului, ceea ce în speță nu s-a constatat.

Or, potrivit art. 216 Cod Civil, actul juridic este nul în temeiurile prevăzute de prezentul cod (nulitate absolută). Actul juridic poate fi declarat nul, în temeiurile prevăzute de prezentul cod, de către instanța de judecată sau prin acordul părților (nulitate relativă).

Iar, în conformitate cu prevederile art.217 alin.(1) Cod Civil, nulitatea absolută a actului juridic poate fi invocată de orice persoană care are un interes născut și actual. Instanța de judecată o invocă din oficiu.

Conform art. 219 alin.(1) Cod Civil, actul juridic nul încetează cu efect retroactiv din momentul încheierii. Dacă din conținutul său rezultă că poate înceta numai pentru viitor, actul juridic nu va produce efecte pentru viitor.

Astfel conform art. 220 alin. (1) Cod Civil, actul juridic sau clauza care contravin normelor imperative sînt nule dacă legea nu prevede altfel.

În acest sens, la încheierea contractului nu au fost respectate prevederile pct. 5.3 al contractului nr.L-51/08-8 din 12 martie 2008, art. 52 alin.(3) din Legea cu privire la gaj nr.449-XV din 30 iulie 2001 și art. 477 alin. (3) Cod Civil, astfel, contractul este lovit de nulitate în partea ce ține de suma de 6 mln. lei.

Astfel conform art. 484 alin. (1) - (3) Cod Civil, gajul și creanța care stă la baza acestuia pot fi transmise doar împreună și simultan. În cazul cesiunii creanței

garantate prin gaj, noul creditor dobândește dreptul de gaj. Debitorul gajist rămîne obligat față de creditorul cesionar. În cazul cesiunii unei părți a creanței garantate, noul creditor dobândește dreptul de gaj proporțional acestei părți dacă în contractul de gaj nu este prevăzut altfel.

În baza normei de drept enunțate, gajul este un raport juridic accesoriu raportului obligațional principal, pe care îl garantează (art.454). În virtutea caracterului accesoriu, gajul urmează soarta creanței garantate. Astfel, dacă creditorul încheie un contract de cesiune a creanței garantate, împreună cu aceasta *ipso legi* va fi cesionat și gajul. Creditorul cesionar devine titular al dreptului de gaj din momentul încheierii contractului de cesiune a creanței garantate.

Ca urmare, este întemeiată admiterea parțială a cerințelor menționate, or, creanța a fost cesionată, astfel, dreptul de a cere executarea acesteia a trecut la SRL „VitaVinCom”, din momentul semnării contractului, după cum prevede norma art. 556 alin. (1) Cod Civil.

La 27 februarie 2017 BC „Victoriabank” SA a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel din 09 noiembrie 2016 și a hotărârii primei instanțe din 15 martie 2016 (f.d. 68-69).

În motivarea cererii de recurs a invocat că instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată, a interpretat în mod eronat legea, a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Conform prevederilor art. 434 alin. (1) CPC recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Materialele cauzei atestă că decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 09 noiembrie 2016 și a fost expedită părților la 15 decembrie 2016 (f.d. 68). Ca urmare, recursul depus la 27 februarie 2017, este depus în termen.

La 04 aprilie 2017 SA „Banca de Finanțe și Comerț” a depus referință la cererea de recurs înaintată de către BC „Victoriabank” SA, solicitînd respingerea ca fiind inadmisibil.

Analizînd materialele dosarului prin prisma temeiurilor invocate în cererea de recurs, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ ajunge la concluzia că recursul declarat de BC „Victoriabank” SA nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC, care să justifice afirmația de ilegalitate a deciziei instanței de apel.

Potrivit prevederilor art. 432 alin. (1) CPC părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. BC „Victoriabank” SA a invocat în recursul său că instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată, a interpretat în mod eronat legea, a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

În speță, Colegiul menționează că recursul în cauză conține obiecțiile de fapt și de drept, care deja au fost studiate și verificate de către instanța de apel, primind o apreciere corespunzătoare. Drept urmare, se reține că argumentele invocate în recurs nu pot constitui temei de admitere a acestora, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, așa cum formal invocă recurentul și respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter

devolutiv numai asupra problemelor de drept, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

Dispozițiile art. 432 alin. (2), (3) CPC au caracter de concretizare a motivului de recurs, determinând cazurile concrete în prezența cărora se consideră că normele de drept material și procedural au fost încălcate sau eronat aplicate, astfel că recursul exercitat conform secțiunii a 2-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Alin. (4) al aceluiaș articol stipulează că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Totodată, călăuzindu-se de art. 440 CPC Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ a constatat existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433 CPC și anume la lit. a), care expres prevede că cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

În legătură cu cele constatate, examinând argumentele cererii de recurs prin prisma normelor legale ce reglementează relațiile dintre părți, ținând cont de actele anexate la dosar, se constată că recursul înaintat de BC „Victoriabank” SA împotriva deciziei instanței de apel nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

În conformitate cu art. 270, 433 lit. a), 440 CPC completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

D I S P U N E:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Banca Comercială „Victoriabank” Societatea pe Acțiuni în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Banca de Finanțe și Comerț” către Banca Comercială „Victoriabank” Societatea pe Acțiuni și Societatea pe Acțiuni „Burlacu-Vin” privind declararea nulității contractului de cesiune a creanței, transmiterea în posesiune a bunului gajat în scopul realizării acestuia și încasarea cheltuielilor de judecată.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecător

Valeriu Doagă

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu